

Strategi for Sabima 2023-2026: Stans tapet av naturmangfold

Om Sabima

Sabima er en paraplyorganisasjon for de biologiske foreningene i Norge. Våre medlemmer er: BirdLife Norge, Nordisk kulturlandskapsforbund-Norge, Norges sopp- og nyttevekstforbund, Norsk biologforening, Norsk Botanisk Forening, Norsk entomologisk forening, Norsk havforskerforening Norsk Zoologisk Forening og Norsk Økologisk Forening.

Sabima skal være en paraplyorganisasjon som arbeider for å sikre biomangfoldet for fremtida gjennom egne initiativ og ved å støtte medlemsforeningenes arbeid.

(§ 3 Formål i Sabimas vedtekter)

Sabima er også en miljøorganisasjon som jobber for å stanse tapet av naturmangfold. Naturen er livsgrunnlaget vårt. En bærekraftig utvikling kan bare skje dersom vi tar vare på naturen og beholder fungerende økosystemer. Flere arter er truet av utryddelse nå enn på noe punkt i menneskets historie. I Norge står hver femte art på lista over arter som er i ferd med å forsvinne fra vår natur. Sabima foreslår politiske løsninger for å redde naturen og sprer kunnskap om økologiske sammenhenger. Vi jobber opp mot beslutningstakere og andre med interesse for miljø- og natur. Vi oversetter kunnskap om naturen til politikk.

Sabimas visjon er å: stanse tapet av biomangfold for å sikre levedyktige bestander av alle naturlig forekommende arter i Norge, deres genetiske variasjon og økosystemene de er en del av. (§ 2 Visjon i Sabimas vedtekter)

Sabima har ansatte med ansvar for politikkpåvirkning, kommunikasjon, innsamling, administrasjon, kartleggingskoordinering og vannkoordinering. Sabima er arbeidsgiver for vannkoordinatorene som jobber for både Sabima, Norsk Friluftsliv, Norges Jeger- og Fiskerforbund, WWF Verdens naturfond, Den Norske Turistforening og Norges Naturvernforbund i fellesskap.

For å øke kunnskapen om norsk natur jobber Sabima sammen med medlemsforeningene med å samle stedfestet informasjon om arter. Det gjør vi sammen ved å øke omfanget av og kvaliteten på naturkartleggingen som gjøres av frivillige medlemmer i foreningene over hele landet.

Om strategien

Strategien er, sammen med vedtekter og prinsippprogram, organisasjonens styringsdokument. Strategien inneholder tre hovedmål som skal være førende for våre prioriteringer i strategiperioden. Sabimas formål er å sikre biomangfoldet for fremtida, og derfor har hovedmål 1 «Løsninger for å stanse tapet av naturmangfold» fått mest plass.

Vi arbeider med de økosystemer i Norge der trusselen mot naturen er størst: skog, kulturlandskap, vann og vassdrag, myr og våtmark og hav. Dette kaller vi våre *fagområder*.

Det er flere utfordringer og muligheter nå enn noen gang. Det gjør at vi trenger en strategi som hjelper oss å prioritere og samordne vårt arbeid. Ny strategi vil likevel ikke endre den formelle organiseringen av sekretariatet. Strategien er skrevet slik at den skal hjelpe oss å skape synergier, jobbe mer på tvers i organisasjonen og nå målene vi har satt oss for strategiperioden.

Sabimas strategi er vedtatt av årsmøtet og varer fra og med 2023 til og med 2026. Sabima jobber også etter et prinsippprogram som vedtas av årsmøtet.

Hovedmål 1: Løsninger for å stanse tapet av naturmangfold

De siste årene har det skjedd en stor utvikling i hvordan det snakkes om natur. Undersøkelser viser at flere enn før er opptatt av å ta vare på naturmangfoldet og at det er like viktig å stanse naturkrise som klimakrise. Vi observerer at vi er i et slags paradigmeskifte i politikken. Det har aldri vært mer kunnskap om naturen, og det er en økt bevissthet og mer politikkutforming i mange deler av samfunnet for å ta bedre vare på natur.

Vi har gjennom forrige strategiperiode gått fra å være en av få organisasjoner som jobber hardt med naturmangfold, til å være en av flere. En økende grad av forskningsprosjekter og tilskuddsordninger har naturmangfold som hovedtema. Vi opplever også at naturmangfold i økende grad er på dagsorden i mediene, i regjeringen, på Stortinget, i kommunene og i næringslivet.

Det internasjonale Naturpanelet og FNs Klimapanel har publisert rapporter som bekrefter at verden er både i en naturkrise og en klimakrise. I 2019 kom Naturpanelets rapport om behovet for å restaurere verdens natur, som virkelig satte fart i den internasjonale og nasjonale forståelsen for naturens verdi og hvor mye det haster å stanse tapet av naturmangfold.

Hva vi mener på hvert av våre fagområder er nedfelt i vårt prinsippprogram. Våre fagområder er knyttet til følgende økosystemer:

- Skog
- Kulturlandskap
- Vann og vassdrag
- Myr og våtmark
- Hav

Vi skal ta utgangspunkt i vårt langsiktige arbeid med:

- Trusler:
 - Arealbruksendringer
 - Fremmede arter
 - Klimaendringer
- Løsninger:
 - Arealnøytralitet
 - Vern og beskyttelse av naturverdier
 - Naturbasert restaurering
 - Rettssikkerhet for naturen
 - God kunnskap og biologisk korrekt formidling av sammenhenger i naturen

I strategiperioden skal vi jobbe tverrfaglig med fire delmål. Internt skal disse bidra til mer samarbeid, klarere prioritering og mer felles aktivitet i sekretariatet. Eksternt skal arbeidet med delmålene bidra til mer synlighet og større gjennomslag. Å arbeide med disse fire delmålene vil kreve nye arbeidsformer for sekretariatet, og vi skal lage rutiner for hvordan vi gjør det.

Tverrfaglige delmål:

- I. Økt kunnskap om norsk natur og hva som truer naturen
- II. Løse klimakrisen og naturkrisen på naturens premisser
- III. Styrke naturens rettsikkerhet
- IV. En juridisk bindende, tverrsektoriell handlingsplan for naturmangfold

I strategiperioden skal Sabima:

- Strukturere tverrfaglig arbeid for sekretariatet gjennom gode planleggingsrutiner:
 - Samarbeide godt internt om årlige kampanjer.
 - Sette av perioder i arbeidsåret som er forbeholdt arbeid med våre tverrfaglige delmål.
 - Ta i bruk all tilgjengelig kompetanse og erfaring
- Fremme forvaltningsrelevante løsninger overfor politiske miljøer, offentlig forvaltning og andre viktige premissleverandører for naturpolitikk:
 - Årlige innspill til statsbudsjettet skal prioriteres.
 - Arbeid opp mot Stortinget og regjeringen skal prioriteres.
 - Jobbe med regjeringsforhandlinger, lovendringer, meldinger og enkeltsaker av prinsipiell karakter.
 - Ha god kontakt med utførere, som for eksempel kommunal sektor og næringsaktører.
 - Ha årlige lobbykurs internt.
 - Utarbeide en plan for hvordan vi samarbeider med sektorer og næringsliv.
- Avgrense engasjement i lokale problemstillinger til der vi skaffer oss erfaringer og kunnskap som er prinsipielt viktig eller relevant for utvikling av bredere politiske løsninger. Etablere gode rutiner som tydeliggjør hvilke lokale saker vi engasjerer oss i.

Beskrivelse av tverrfaglige delmål:

I: Økt kunnskap om norsk natur og hva som truer naturen

Vi ser økende bevissthet om viktigheten av kunnskapsbasert naturforvaltning, men likevel utblir de virkelig store satsingene fra myndighetene. Ved inngangen til strategiperioden fremstår økosystemregnskap som et oppnåelig verktøy for å sikre både kunnskapsbasert og økosystembasert forvaltning. Vi skal posisjonere oss for å kunne bidra til at dette skjer raskt.

God naturforvaltning betinger oppdatert, helhetlig og lett tilgjengelig kunnskap om alle artsgrupper og naturtyper. I dag er bare 25 prosent av norsk natur kartlagt, og da kan vi ikke ta vare på den på best mulig måte. Sabima skal være ledende i å kreve økt kunnskap om norsk natur, løfte fram foreningenes bidrag, og være foran og nyskapende på vegne av både profesjonelle og frivillige kartleggingsmiljøer og naturen.

Vi skal ha god kunnskap om behovet for økt kartlegging og overvåking innenfor våre fagområder, og skal fremme tydelige forslag om økte bevilgninger over statsbudsjettet.

I strategiperioden skal Sabima:

- Utfordre myndighetene på behovet for økt forvaltningsrelevant kunnskap om hva som truer norsk natur.
- Fremme godt begrunnede forslag for kunnskapsinnhenting (forskning, kartlegging og overvåking) om naturmangfold (arter, naturtyper, bestander og økosystemer) over statsbudsjettet.
- Arbeide opp mot forvaltning og forskningsinstitusjoner for økt kunnskap om de mest sårbare artene og naturtypene, ikke-kommersielle arter og økosystembaserte forvaltningsmetoder.
- Fremme økosystemregnskap som et verktøy for å sikre både kunnskapsbasert og økosystembasert forvaltning og bevaring av naturmangfold.

II: Løse klimakrisen og naturkrisen på naturens premisser

Ødelagt natur forverrer både klimaendringene og konsekvensene av dem, og klimaendringer forverrer naturødeleggelsene. Klimagassutslippene må reduseres mye og raskt dersom vi skal unngå de verste konsekvensene av begge krisene. Vi skal peke på at disse to krisene ikke kan løses på bekostning av hverandre. Vi skal både jobbe for at klimaløsninger ikke går på bekostning av naturmangfoldet, og at naturmangfoldet blir en del av løsningen.

Klimapanelets siste rapporter i 2022 ga for første gang en virkelig erkjennelse av at naturen er en viktig del av løsningen, med blant annet anbefaling om 30-50 prosent vern innen 2030, og massiv restaurering av naturen. Klimapanelet har også slått fast at for å nå 1,5-gradersmålet må verden allerede fra 2025 ha synkende utslipp av klimagasser. Dette vil kreve en formidabel omlegging av samfunnet, og det er viktig med et felles press fra miljøorganisasjonene for å få gjennom forsterkede virkemidler for å hindre klimakrisen. Flere løsninger på klimakrisen medfører samtidig fare for negative konsekvenser for norsk natur; slik som utbygging av vindkraft på land og til havs, økt utbygging av vannkraft og treplanting.

Økosystemenes evne til karbonlagring er et viktig bidrag til å stanse klimagassutslipp. Det er ved inngangen til strategiperioden ikke avgjort internasjonalt hvordan naturlig karbonlagring skal rapporteres eller «telles». Vi skal løfte fram at dette kan løses på en måte som er til fordel for naturmangfoldet.

Arbeidet med klima går på tvers av våre fagområder og vil kreve koordinering og felles innsats. Vi skal være en viktig stemme både for å hindre negative effekter av fornybarutbygging og andre klimatiltak i norsk natur, og for å sikre at naturbaserte løsninger og det grønne skiftet skjer på naturens premisser.

I strategiperioden skal Sabima:

- Løfte frem naturens rolle som karbonlager for å fremme mer vern og bedre forvaltning.
- Arbeide for at løsninger og virkemidler på klimakrisen får positiv virkning på natur, og forhindre negative konsekvenser.
- Utvikle faglig godt funderte og tverrgående posisjoner på energi- og klimapolitikk.

III. Styrke naturens rettsikkerhet

Arealendringer og bit-for-bit-nedbygging er den største trusselen mot naturen. Den norske rødlista for arter (2021), OECDs gjennomgang av norsk miljøpolitikk (2022), Riksrevisjonen, evalueringen av plan- og bygningsloven (EVAPLAN), omfattende forskning og erfaringer fra næringer, kommuner, og øvrig forvaltning viser at naturen ikke sikres godt nok.

Sabima har i den siste strategiperioden kjempet hardt for at foreslåtte lovendringer og svekkelser av bestemmelser som skal ivareta naturen ikke skulle vedtas. Vi ser at på tross av at bevisstheten og debatten går i retning av mer natur, er det også sterke sektorer som kjemper for å *bruke* mer natur.

Norsk arealforvaltning setter ofte menneskelige behov først på bekostning av naturmangfold, og det er behov for en dreining i alle sektorer til forvaltning av naturressurser og bevaring av naturverdier på naturens premisser.

Sabima skal tydeliggjøre hva rettsvernet faktisk er for ulike typer natur, konkret hvilke bestemmelser i lover og forskrifter som beskytter natur, hvilke dommer som understøtter beskyttelsen, og hvilke myndigheter som har ansvaret. Vi skal løfte fram nye juridiske løsninger for ulike typer natur. Vi skal samkjøre oss i sekretariatet, tenke større og prioritere å jobbe med utvikling av sterkere virkemidler for å ta vare på naturen.

Når naturen bygges ned bit-for-bit, ser vi behovet for å ta et helhetlig grep og jobbe på tvers av våre fagområder med lover, forskrifter, handlingsplaner og forvaltningsprosesser. Vi skal arbeide for sterkere sektorovergrepene og økosystembaserte lovverk gjennom for eksempel revisjoner av naturmangfoldloven og plan- og bygningsloven. Vi skal jobbe langsiktig og knytte til oss dyktige fagfolk.

Sabima har i over et tiår satt arealnøytralitet på agendaen, som et mål for å stanse tapet av natur. Skal noe natur ødelegges, må noe annet repareres et annet sted. Det foregår mange prosesser og det er stadig mulighet til å påvirke lovverket. Arbeidet med økosystemregnskap og kommuner som ønsker å bli arealnøytrale er et springbrett for å få satt i gang nasjonale endringer.

I strategiperioden skal Sabima:

- Fronte og videreutvikle mål om arealnøytralitet som et strategisk premiss for å stanse bit-for-bit-nedbyggingen av norsk natur.
- Utvikle og fremme virkemiddelpakker for å sette nye, reelle juridiske skranke for naturødeleggelse som også styrker demokratisk deltakelse i naturforvaltningen.
- Styrke samarbeid og økt kompetanse på juridiske muligheter med de andre miljø- og friluftslivsorganisasjonene for å kunne fremme godt begrunnede juridiske løsninger.

IV. En juridisk bindende, tverrsektoriell handlingsplan for naturmangfold

I 2022 skal verden forhandle frem en ny avtale under FNs Konvensjonen om biologisk mangfold (CBD), for å stanse tap av natur fram mot 2030. Norge spiller en aktiv rolle i forhandlingene for å få til en forpliktende og effektiv avtale. Stortinget har bedt regjeringen komme tilbake med en plan for hvordan avtalen skal følges opp i Norge. Klima- og miljøministeren har varslet at det skal lages en juridisk forpliktende, tverrsektoriell plan. Denne planen vil ha stor betydning for naturmangfoldet det neste tiåret.

Norge nådde ikke ett eneste av de 20 naturmålene som verdens land satte for 2020. Innfrielse av Norges egen handlingsplan for naturmangfold er også mangelfull. Da den omsider ble vedtatt i 2016, hadde Sabima brukt flere år på å arbeide for en sterk og forpliktende plan. Planen, med sin forsterking av Stortinget, har fått stor betydning for naturforvaltningen de siste syv årene. En ny plan vil være viktig for å sikre fortgang i arbeidet for å stanse tapet av naturmangfold, og det er en viktig mulighet for Sabima til å ta plass i arbeidet.

Vi skal jobbe for en sterk handlingsplan med tverrsektoriell forankring og oppfølging. Vi skal ikke delta i internasjonale forhandlinger, men bidra til sivilsamfunnets koordinerte innsats, og bruke våre krefter på nasjonalt arbeid.

I strategiperioden skal Sabima:

- Påvirke og samarbeide med de andre miljøorganisasjonene for å få gjennomslag for klare og kraftfulle forslag i nasjonal handlingsplan med bred tilslutning.
- Arbeide for at planen blir juridisk bindende og tverrsektoriell, og for at planen følges opp med tiltak og ressurser.
- Fremme løsninger som er nyskapende, målbare, økosystembaserte og som styrker en naturforvaltning på naturens premisser.

Hovedmål 2: Styrke frivillig artskartlegging

Kartlegging av natur som gjøres av dyktige amatører er en svært viktig kilde til kunnskap for politikere og forvaltning i Norge. Langt over halvparten av all artskartlegging utføres av kunnskapsrike frivillige i Sabimas medlemsforeninger og har høy kvalitet. Sabima har sammen med medlemsforeningene en unik kompetanse på rekruttering, mobilisering og opplæring av kartleggere. Sabima har også en egen høy kartleggingskompetanse.

Vi mottar tilskudd over statsbudsjettet via Miljødirektoratet for å koordinere frivillig kartlegging. Sammen med medlemsforeningene støtter vi lokalforeninger og medlemmer i Norsk Botanisk Forening, Norges sopp- og nyttevekstforbund, Norsk Zoologisk Forening og Norsk entomologisk forening som driver artskartlegging.

Vi samarbeider med Artsdatabanken om utvikling, brukerstøtte, promotering og kvalitetssikring i Artsobservasjoner. I tillegg til ovennevnte fire foreninger er BirdLife Norge en viktig makker i dette. Vi jobber også med innspill til andre av Artsdatabankens produkter og tjenester. Sabima mottar årlig et tilskudd fra Artsdatabanken til arbeidet med Artsobservasjoner.

Sabima skal jobbe for å styrke den frivillige artskartleggingen i perioden, både kvalitativt og kvantitativt. Vi jobber for at dette viktige kunnskapsgrunnlaget blir enda høyere verdsatt, og at det bevilges tilstrekkelige ressurser til å videreutvikle rapporteringssystemene og kvalitetssikre dataene.

Delmål:

- Øke mengden stedfestede funn av høy kvalitet, særlig av rødlistearter og andre arter av nasjonal forvaltningsinteresse.
- Øke andelen av kvalitetssikrede funn i Artsobservasjoner.
- Øke andelen av kartlegging i akvatiske miljøer.
- Øke kompetanse og kapasitet i medlemsforeningenes kartleggingsmiljøer.
- Artsobservasjoner skal forbli førstevalget for registrering av artsfunn.
- Videreføre «Den store artsjakten» som et årlig arrangement i perioden.

I strategiperioden skal Sabima:

- Arbeide for økte bevilgninger til frivillig artskartlegging over statsbudsjettet.
- Støtte frivillige prosjekter for artskartlegging gjennom utdeling av kartleggingsmidler.
- Holde tverrfaglige turer, kurs og annen egnet opplæring i samarbeid med medlemsforeningene.
- Synliggjøre medlemsforeningene og deres frivillige kartleggingsmiljøer i all vår kartleggingsaktivitet.
- Rekruttere frivillige kartleggere, og arbeide for å beholde eksisterende kartleggere gjennom å vedlikeholde og styrke nettverk i medlemsforeningene.

- Opprettholde og utvikle forholdet til Artsdatabanken, være en partner i arbeidet med Artsobservasjoner.
- Arbeide for gode verktøy for kvalitetssikring i Artsobservasjoner og en større andel kvalitetssikrede funn.
- Bidra med brukerstøtte, validering og utvikling i Artsobservasjoner, og sikre oss god økonomi i dette.

Hovedmål 3: Et sterkere Sabima

Sabima har i over 25 år vært paraplyorganisasjon for de biologiske foreningene i Norge. Sabimas arbeidsmåte har vært ganske lik og unik gjennom disse 25 årene, og er fortsatt i tråd med ideen bak stiftelsen av paraplyen: å fremme løsninger for beslutningstakere og interesserte i natur for å sikre naturmangfoldet. Vi har gjennom årene opparbeidet god kunnskap om det politiske systemet og forvaltningen av norsk natur. Vi har vært med på å sette naturmangfold på agendaen, bidratt til store natureiere og mer kartlegging, men også sett viktig natur gå tapt. Det politiske landskapet og kunnskap om naturen har gått gjennom store endringer disse 25 årene.

Sabima er en frittstående paraplyorganisasjon for biologiske foreninger i Norge, der den enkelte medlemsforening er ansvarlig for sin økonomi og for sine vedtekter og organisasjonsform.

Sabima skal bidra til samarbeid og koordinering mellom medlemsforeningene der det er ønskelig og der det øker effekten av arbeidet for en bedre forvaltning av biomangfold.

(§4 organisasjonsform i Sabimas vedtekter)

I organisasjonens 25 år har paraplyen hatt ulike medlemsforeninger, arbeidsmåter og arenaer for samhandling. I strategiperioden skal vi samle paraplyen bedre. Vi skal gjennomføre Sabima-seminar for medlemsforeningene, med faglig oppdatering og mulighet til å bli kjent på tvers. Vi skal videreføre kontaktmøter mellom de enkelte medlemsforeningene og sekretariatet. I tillegg skal vi arrangere minst ett fellesmøte i året for ledelsen i medlemsforeningene, der aktuelle saker for hele paraplyen diskuteres, og der medlemsforeningene kan utveksle kunnskap og erfaringer og koordinere seg imellom.

Gjennom forrige strategiperiode var det en kraftig økning i mengden saker som omhandler natur, stadig økt profesjonalisering av Sabimas arbeid, og muligheter til andre typer finansieringskilder enn før. Sekretariatet har vokst, både i arbeidsomfang og i ansatte. Ved inngangen til ny strategiperiode er vi 14 ansatte – mot 11 ved inngangen til forrige. Flere nye ansatte kom til gjennom pandemien, og pandemien har vært krevende for alle. Det er behov for å jobbe med organisasjonsbygging og organisasjonsutvikling i sekretariatet den kommende perioden.

Sabima er både en paraplyorganisasjon og en miljøorganisasjon. Sabima-sekretariatets viktigste arbeidsfelt og mandat er å forandre og påvirke norsk politikk for å stanse tapet av naturmangfold. Et sterkere Sabima prioriterer, våger, samarbeider, satser, og Sabima lyttes til og flytter opinionen. Derfor skal vi bruke mest tid på det som bidrar best til å stanse tap av naturmangfold, og vite hva vi skal si nei til. Vi skal sette av tid til å tenke ut de nye løsningene som er utenfor boksen. Vi skal være naturens tenketank som tenker nytt om politikk, løsninger, kommunikasjon, teknologi og digitalisering. Vi skal utnytte styrken i å være små ved å holde hverandre oppdatert slik at vi evner å fange opp helheter og ikke havner i siloer. Vi skal sette organisasjonen i stand til å vokse klokt ved behov og anledning.

Vi skal være naturmangfoldets stemme, den foretrukne kilde og foredragsholder på våre temaer ved å jobbe strategisk og målrettet med kommunikasjon. Vi skal styrke vår merkevare og troverdighet. Vi skal prioritere valgkampene, vi skal vokse i sosiale medier, og spille med og på medlemsforeningene.

Delmål:

- Bidra til økt samhandling og koordinering mellom medlemsforeningene.
- Bygge kompetente og motiverte medarbeidere i sekretariatet.
- Beholde og rekruttere givere.
- Styrke Sabimas gode merkevare.
- Vokse på en klok måte.
- Velge viktige saker, fremme dem på en biologisk korrekt måte, og vinne seiere for naturen.

I strategiperioden skal Sabima:

- Arrangere jevnlige Sabima-seminarer med sikker finansiering.
- Gjennomføre årlige samarbeidstreff for alle medlemsforeningene.
- Sikre god kommunikasjon mellom sekretariatet og medlemsforeningene.
- Jobbe for at grunnstøtten over statsbudsjettet til foreningene, full momskompensasjon og tilskudd til aktiviteter i foreningene beholdes og styrkes.
- Utarbeide en plan for organisasjonsutvikling. Den skal blant annet beskrive hvordan vi skal planlegge, prioritere, samarbeide og være smarte, nytenkende og løsningsorienterte i vårt daglige arbeid.
- Utarbeide en kommunikasjons- og markedsstrategi. Den skal beskrive hvordan vi gjennom kommunikasjon og innsamling skal bidra til å stanse tapet av naturmangfold. Strategien skal skissere løsninger for hvordan vi skal jobbe for å:
 - velge målgruppe tilpasset de ulike arbeidsfelt og mål.
 - løfte kollegiets kommunikasjonsferdigheter etter ønsker og behov.
 - beholde og forsterke posisjonen som en solid, «biologisk korrekt» og løsningsorientert kilde og samtalepartner.
 - løfte våre løsninger for naturen til offentligheten på en måte som skaper engasjement og bidrar til å flytte opinionen, herunder satsing på valgkamper
 - øke vår totale kapasitet på kommunikasjon.
- Øke den årlige inntekten fra private givere og bedrifter med 75 % innen strategiperiodens utløp. Videreutvikle vårt innsamlingsarbeid og beholde vår posisjon som en organisasjon med en profesjonell og faglig sterk tilnærming i alle ledd.
- Utrede økonomiske muligheter, og lage en plan for hvordan Sabima skal vokse blant annet ved å:
 - Jobbe for økt kapasitet innenfor organisasjon og administrasjon.
 - Jobbe for økt kapasitet innenfor prioriterte fagfelt.
 - Utarbeide en plan for hvordan vi behandler søknader om tilskudd og deltakelse i prosjekter, slik at den type arbeid gir vesentlige bidrag til vår økonomi og politiske mål.